

ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีนกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
ในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

นางสาว ลี ชิง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาไทยศึกษา

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN: 974-17-3562-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THAILAND AND CHINA IN GREATER MEKONG SUBREGIONAL
(GMS) ECONOMIC COOPERATION

Miss Li Qing

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Thai Studies

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN: 974-17-3562-6

Copyright of Chulalongkorn University

Thesis Title: THAILAND AND CHINA IN GREATER MEKONG
SUBREGIONAL (GMS) ECONOMIC COOPERATION

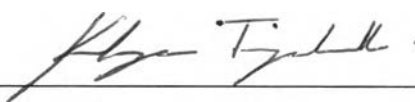
By: Li Qing

Field of Study: Thai Studies

Thesis Advisor: Ajan Vorasakdi Mahatdhanobol

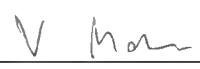
Thesis Co- Advisor: Sunait Chutintaranond, Ph.D.

Accepted by the Faculty of Arts, Chulalongkorn University in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master's Degree of Arts

_____ Dean of Faculty of Arts
(Assistant Professor M.R.Kalaya Tingsabadh, Ph.D.)

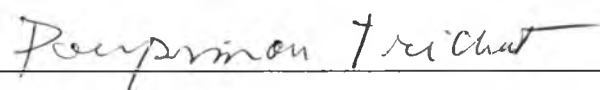
THESIS COMMITTEE

_____ Chairperson
(Associate Professor Sompop Manarungsan, Ph.D.)

_____ Thesis Advisor
(Ajan Vorasakdi Mahatdhanobol)

_____ Thesis Co-Advisor
(Sunait Chutintaranond, Ph.D.)

_____ Member
(Professor - Emeritus Prachoom Chomchai, Ph.D.)

_____ Member
(Ms. Pornpimon Trichot)

ตีพิมพ์ : ประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (THAILAND AND CHINA IN GREATER MEKONG SUBREGIONAL (GMS) ECONOMIC COOPERATION) อ.ที่ปรึกษา : นายวรศักดิ์ มหัทธโนบล, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ดร. สุเนตร ชุตินทรานนท์ 136 หน้า ISBN: 974-17-3562-6

หัวข้อการค้นคว้าวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ คือ เรื่องโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ช่วงปี ค.ศ. 1992-2002 วิทยานิพนธ์นี้ศึกษาในประเด็นหลัก ๆ ในเรื่อง พื้นฐาน แรงจูงใจ โอกาส ปัญหาและอุปสรรค เส้นทางความสำเร็จ ตลอดจนความขัดแย้ง และความร่วมมือในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยมุ่งเน้นศึกษาในรายละเอียดถึง วัตถุประสงค์ ผลประโยชน์ บทบาทและโอกาสทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและจีนอย่างเป็นทางการเป็นด้านหลัก

อนุภูมิภาคแม่น้ำโขง หมายถึง พื้นที่ในคาบสมุทรอินโดจีน 5 ประเทศ และจีน (มณฑลยูนนาน) ซึ่งมีแม่น้ำล้านช้าง – แม่น้ำโขง เป็นแม่น้ำเชื่อมต่อระหว่างกัน พื้นที่ดังกล่าวมีอาณาเขต 2.33 ล้านตารางกิโลเมตร มีประชากรทั้งสิ้น 250 ล้านคน มีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรมนุษย์ นอกจากนั้นแล้วยังมีศักยภาพทางการตลาดที่สูง และมีปัจจัยส่งเสริมทางเศรษฐกิจที่ดี แต่อย่างไรก็ตาม ในด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นนั้นยังถูกจัดอยู่ในระดับที่ต่ำลง

โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง มีวัตถุประสงค์เพื่อก่อตั้งเขตเศรษฐกิจ 6 เหลี่ยม ในแถบประเทศบ้านใกล้เรือนเคียง อันได้แก่ ประเทศพม่า ไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม และมณฑลยูนนานของจีน โดยมีการนำจุดเด่นของแต่ละประเทศมาส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ทั้งนี้ประเทศสมาชิกแต่ละประเทศมีการร่วมมือกันนำทรัพยากรน้ำจากแม่น้ำโขงมาพัฒนาและใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมถึงมีการสร้างเส้นทางคมนาคมนานาชาติทั้งทางบกและทางน้ำ เชื่อมจากเขตมณฑลยูนนานถึงคาบสมุทรอินโดจีน ตลอดจนมีการสร้างเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เพื่อบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน

การพัฒนาความร่วมมือเขตเศรษฐกิจ 6 เหลี่ยม ที่นำโดยธนาคารพัฒนาเอเชีย เป็นแบบอย่างความสำเร็จของประเทศทั้งหลายที่ดี ในด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โครงการนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพในการทำงาน ภายในระยะเวลาที่จำกัด ดังจะเห็นได้จากภายใน 10 ปี นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1992 ถึง ค.ศ. 2002 โครงการนี้ได้มีการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น อาทิ เช่น ในด้านพลังงาน มีการสร้างพลังงานไฟฟ้าในอนุภูมิภาค และในด้านการคมนาคม มีการสร้างเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมจากเหนือถึงใต้ในเขตเศรษฐกิจ 6 เหลี่ยมนี้ ซึ่งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคนี้ ได้แก่ รูปแบบความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นไปโดยสมัครใจ เป็นกันเอง และปฏิบัติได้จริง อีกทั้งยังเป็นการช่วยลดการรับภาระความเสี่ยงของประเทศสมาชิก ทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ตลอดจนนับเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพกลไกหนึ่งที่จะเอื้ออำนวยให้ประเทศสมาชิกสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน และเสริมสร้างความเป็นไปได้อันก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างกันในด้านอื่น ๆ อีกในอนาคต

สาขาวิชา ไทยศึกษา
ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิติ..... Li Qing

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... V. Man

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา(ร่วม).....

448 08010 22 MAJOR: THAI STUDIES

KEY WORDS: GREATER MEKONG SUBREGION(GMS)/ THAILAND/ CHINA/
ECONOMIC COOPERATION

LI QING: THAILAND AND CHINA IN GREATER MEKONG SUBREGIONAL
(GMS) ECONOMIC COOPERATION

THESIS ADVISOR: VORASAKDI MAHATDHANOBOL

THESIS CO-ADVISOR: SUNAIT CHUTINTARANOND, Ph.D.

136 pp. ISBN: 974-17-3562-6

The research object of this thesis is Greater Mekong Subregional(GMS) Economic Cooperation, which was initiated by Thailand and led by Asian Development Bank(ADB) in the 1990's of the 20th century. It mainly studies the foundation and motive power, benefits and contradictions, difficulties and prospect, coordination and conflicts of subregional cooperation. It focuses on studying the purposes, benefits, roles and development opportunities of Thailand and China in GMS cooperation.

Greater Mekong Subregion(GMS) refers to the adjacent area of Indochinese Peninsula five countries and Yunnan Province of China linked up by the Lancang-Mekong River, which boasts 2.33 million km²'s land and 250 million population. It is abundant in natural and human resources. The market potential is huge and economic complement is strong. However, the infrastructure is very backward.

Greater Mekong Subregional(GMS) Economic Cooperation is to form a hexagonal economic zone(economic circle) in the adjacent area of Myanmar, Laos, Thailand, Cambodia, Vietnam five countries and Yunnan Province of China, bring different countries' advantages into full play, achieve resources complement, jointly develop and exploit the Mekong River water resources, establish water and land international passages from Yunnan Province to the Indochinese Peninsula, promote the resources development and trade convenience, achieve joint development and common benefits.

I think the GMS Cooperative Mechanism led by the Asian Development Bank is the successful model of six countries' economic, trade, scientific and technological cooperation. Projects playing the leading role, this mechanism emphasizes time-limited efficacy, makes transportation and energy infrastructure construction as the key projects of subregional priority cooperation. From 1992 to 2002, it has gone through ten years' journey. This mechanism has pushed forward the progress of North-South Economic Passage and regional electric power etc. projects. The advantages of subregional cooperation lie in the following aspects: the cooperation is voluntary and informal and pragmatic; the cooperative different parties took little risk in politics and economy; this mechanism is helpful to achieve common goals; the cooperation has a broad prospect.

Student's signature..... *Li Qing*

Field of Study Thai Studies Advisor's signature..... *V. Mahatdhanobol*

Academic Year 2003 Co-Advisor's signature..... *Sunait Chutintaranond*

ACKNOWLEDGEMENT

From the change of the title to the adjustment of the structure, this thesis has been helped and directed by thesis advisor Mr. Vorasakdi Mahatdhanobol, who is a lecturer of Faculty of Political Science and thesis co-advisor Dr. Sunait Chutintaranond, who is the Director of Thai Studies MA Program. Both advisors have provided a lot of valuable constructive comments on it. In addition, I have got important help from Dr. Nuangnoi who is the Secretary of Thai Studies MA Program and Dr. Suwanna. It is because of these teachers' instruction with concerned effort that the structure of my thesis can tend to be more reasonable. Therefore I would express my heartfelt gratitude to them.

TABLE OF CONTENTS

Abstract (Thai).....	iv
Abstract (English).....	v
Acknowledgement.....	vi
Table of Contents.....	vii
List of Tables.....	ix
CHAPTER 1: INTRODUCTION	1
1.1 The Realistic Meaning of the Study of Thailand and China’s Participation In GMS Economic Cooperation.....	1
1.2 The Current Situation of China and Foreign Countries Study on the Lancang-Mekong River.....	2
1.3 The Methodology and Main Content.....	3
1.4 The Definition of Some Important Concept.....	4
CHAPTER 2: THE FOUNDATION, MOTIVE POWER AND MECHANISM OF GMS ECONOMIC COOPERATION	6
2.1 The Lancang-Mekong River and Regional Economic Cooperation	6
2.2 The Foundation and Motive Power of Subregional Economic Cooperation	10
2.3 Four Kinds of Main Cooperative Mechanisms.....	16
2.4 The Difficulties and Contradictions of Subregional Cooperation	22
Notes.....	27
CHAPTER 3: THAILAND’S OBJECTIVES, BENEFITS, AND ROLES IN GMS ECONOMIC COOPERATION	29
3.1 The Active Attitude and Pushing Forward Roles of Thailand and China in GMS Economic Cooperation	29
3.2 Thailand’s Economic Advantages and Challenges Faced with	31

3.3 Thailand's Industrialization Process and Government's Promoting Role.....	38
3.4 The Problems in Thailand's Development and Development Opportunities in GMS Cooperation.....	43
3.5 The Objectives and Benefits of Thailand in GMS Cooperation.....	46
3.6 The New Development of Sino-Thai Relations	50
Notes	56

CHAPTER 4: THE INTERDEPENDENT RELATIONS BETWEEN CHINA AND ASEAN IN GMS ECONOMIC COOPERATION.....	57
4.1 The Relations between China's Development and ASEAN.....	57
4.2 ASEAN's Benefits from China's Development	70
4.3 The Prospect of China-ASEAN Free Trade Area.....	77
Notes	82

CHAPTER 5: GMS TRANSPORTATION, ENERGY AND ENVIRONMENTAL PROTECTION COOPERATION.....	83
Energy and Environmental Protection Cooperation: Thailand and China Jointly Invested to Build Jinghong Hydropower Station in Order to Transmit Electricity to Thailand.....	83
Water Transportation Cooperation: the Lancang-Mekong River Four Countries' Merchant Ships Formally Opening to Navigation.....	117
Road Transportation Cooperation: Kunming-Bangkok Highway Will Be Completed in 2004.....	127
Notes.....	130

CONCLUSION	131
Maps.....	135
References.....	140
Vitae	143

LIST OF TABLES

Table 3.1 China's Foreign Trade Volume with Thailand from 1974 to 1999.....55

Table 4.1 China's Principal Import Commodities from Thailand and Principle
Export Commodities to Thailand in 2002.....62